

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Co-funded by
the European Union

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι απόψεις που εκφράζονται είναι μόνο του ή των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για αυτά.

Co-funded by
the European Union

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγή στον Οδηγό	2
Εισαγωγή στο έργο ECHOES	2
Παρουσίαση των εταίρων του έργου	3
Κεφάλαιο 1: Βέλγιο - Επικεφαλής της εκστρατείας για την κλιματική δικαιοσύνη	5
Κεφάλαιο 2: Τουρκία - Χτίζοντας την κλιματική ανθεκτικότητα μέσω της συνηγορίας των νέων	8
Κεφάλαιο 3: Ελλάδα - Πρωτοποριακή αειφορία με κοινοτική δράση	10
Κεφάλαιο 4: Γερμανία - Καινοτομία για ένα βιώσιμο αύριο	12
Κεφάλαιο 5: Ολλανδία - Γεφύρωση καινοτομίας και συνηγορίας	14
Κεφάλαιο 6: Πορτογαλία - Πρόσκληση σε δράση και παγκόσμιες εκστρατείες	16
Κεφάλαιο 7: Ισπανία - Συμμετοχή των νέων και κλιματικές συγκρούσεις	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: Διδάγματα που αντλήθηκαν και πορεία προς τα εμπρός για προώθηση του κλίματος με γνώμονα τη νεολαία	21
Συμπεράσματα	24

Co-funded by
the European Union

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ

Σκοπός του Οδηγού

Ο παρών οδηγός έχει σχεδιαστεί για να παρουσιάσει υποδειγματικές πρακτικές στην καθοδηγούμενη από τους νέους, υπεράσπιση του κλίματος, παρέχοντας στους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας (youth workers) και στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής μια ολοκληρωμένη πηγή για την προώθηση ουσιαστικής δράσης κατά της κλιματικής αλλαγής. Με την εξέταση επιτυχημένων πρωτοβουλιών σε διάφορες χώρες, στοχεύει να εμπνεύσει την αναπαραγωγή και την καινοτομία, ενώ παράλληλα προωθεί την ισχυρότερη συνεργασία μεταξύ των κινημάτων νεολαίας και των πλαισίων πολιτικής.

Κοινό-Στόχος

Ο οδηγός είναι προσαρμοσμένος για τους:

- **Youth Workers:** Να υποστηρίξει τις προσπάθειές τους για την κινητοποίηση των νέων και την ενθάρρυνση σημαντικών πρωτοβουλιών για το κλίμα.
- **Υπεύθυνους χάραξης πολιτικής:** Να καταδείξει το μετασχηματιστικό δυναμικό της υπεράσπισης των νέων και να ενθαρρύνει την ενσωμάτωση της φωνής τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο Οδηγός για να επηρεάσει τη χάραξη πολιτικής

Τα παραδείγματα και η ανάλυση του παρόντος οδηγού αναδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο οι πρωτοβουλίες υπό την ηγεσία των νέων μπορούν να επηρεάσουν αποτελεσματικά τις αλλαγές πολιτικής. Παρέχει εφαρμόσιμες στρατηγικές για την οικοδόμηση γεφυρών μεταξύ των προσπαθειών συνηγορίας και της χάραξης πολιτικής, δίνοντας έμφαση:

- Στη συμμετοχή των νέων σε δομημένους, ουσιαστικούς διαλόγους με τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.
- Στην αξιοποίηση των κινημάτων λαϊκής βάσης για τη δημιουργία δημόσιας πίεσης.
- Στη χρήση δεδομένων και αφηγήσεων για την υποστήριξη βιώσιμων πολιτικών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ECHOES

Επισκόπηση των στόχων του Έργου

Το έργο ECHOES αποσκοπεί στην ενδυνάμωση των νέων ώστε να αναλάβουν ηγετικό ρόλο στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μέσω:

- Της ανάπτυξης ικανοτήτων μεταξύ των εργαζομένων και των οργανώσεων νέων.
- Της παροχής εργαλείων για την άσκηση επιρροής στη χάραξη πολιτικής μέσω της τεκμηριωμένης συνηγορίας.
- Της προώθησης της διαπολιτισμικής συνεργασίας για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων κλιματικών προκλήσεων.

Εστίαση στη δράση για το κλίμα και τη συνηγορία

Το έργο δίνει έμφαση στον κρίσιμο ρόλο των νέων στην κλιματική δράση. Εξοπλίζοντάς τους με δεξιότητες, γνώσεις και πλατφόρμες, προωθεί κινήματα βάσης που συμβάλλουν σε ευρύτερες συζητήσεις πολιτικής, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ ακτιβισμού και εφαρμόσιμης αλλαγής.

Co-funded by
the European Union

Ανάδειξη της σημασίας της συμμετοχής των νέων στη χάραξη πολιτικής

Η νεολαία βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της κλιματικής κρίσης και διαθέτει τη δημιουργικότητα, την ενέργεια και την ανθεκτικότητα για να οδηγήσει στην αλλαγή. Το έργο ECHOES το τονίζει αυτό: Οι προοπτικές για τη νεολαία εμπλουτίζουν τις κλιματικές πολιτικές με καινοτόμες λύσεις. Η συμμετοχή των νέων διασφαλίζει την ισότητα μεταξύ των γενεών στη λήψη αποφάσεων. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής επωφελούνται από την αυθεντικότητα και τον επείγοντα χαρακτήρα που μεταδίδουν οι φωνές των νέων.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Το Coordination-Centre Régional Habitation (CRH), με έδρα το Βέλγιο, παίζει καίριο ρόλο στο συντονισμό των δραστηριοτήτων του έργου ECHOES.. Με ισχυρούς δεσμούς με τις τοπικές αρχές στην περιοχή της Βαλλονίας, το CRH εγγυάται τον ουσιαστικό διάλογο μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής. Συντονίζει επίσης εργαστήρια και εκπαιδευτικές συνεδρίες που ενισχύουν τους νέους να συμμετέχουν ενεργά στις ενέργειες συνηγορίας για το κλίμα.

Η Climate and Environment Association Europe (CERA), με έδρα τις Βρυξέλλες, στο Βέλγιο, ηγείται του πακέτου εργασίας για την επικοινωνία και διάδοση του έργου. Αξιοποιώντας την εγγύτητά της με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, η οργάνωση συνδέει τοπικές πρωτοβουλίες με φορείς λήψης αποφάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επικεντρώνεται στην ενίσχυση της φωνής των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας (youth workers) και στην παροχή στρατηγικής καθοδήγησης για αποτελεσματικές επικοινωνιακές εκστρατείες.

Η Eđitim ve Gelecek Teknolojileri Derneđi (EFTA), από την Τουρκία, ειδικεύεται στο σχεδιασμό καινοτόμων εκπαιδευτικών εργαλείων και μεθοδολογιών. Η τεχνογνωσία της EFTA στη δημιουργία οπτικοακουστικού υλικού και στρατηγικών επικοινωνίας διασφαλίζει ότι η προβολή των έργων παρουσιάζει οπτική ελκυστικότητα και αποτελεσματικότητα. Η συμβολή της αφορά την ανάπτυξη υλικού της καμπάνιας και τη δημιουργία ψηφιακών πόρων για την υποστήριξη της εμπλοκής των νέων.

Co-funded by
the European Union

Ο Όμιλος για την Επιχειρηματικότητα και την Κοινωνική Οικονομία (ΕΚΟ), με έδρα την Ελλάδα, εστιάζει στην προώθηση λύσεων με γνώμονα την κοινότητα για τη δράση για το κλίμα. Διαθέτουν τεχνογνωσία στην κινητοποίηση της βάσης και στις πρακτικές βιωσιμότητας, συμβάλλοντας σε δραστηριότητες συνδημιουργίας και τοπικά εργαστήρια. Η ΕΚΟ τονίζει τη σημασία των συμμετοχικών προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση των κλιματικών προκλήσεων.

Η Green Muse e.V., με έδρα τη Γερμανία, δεσμεύεται να προωθεί πράσινες πρωτοβουλίες και βιώσιμες αστικές πρακτικές. Είναι επικεφαλής της ανάπτυξης του προγράμματος κατάρτισης και της εργαλειοθήκης για το έργο, παρέχοντας πόρους που ενισχύουν την ικανότητα των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας να υπερασπίζονται τις πολιτικές για το κλίμα. Η Green Muse συντονίζει επίσης τα τοπικά εργαστήρια στη Γερμανία.

Το Stichting yEUth, από την Ολλανδία, γεφυρώνει την ακαδημαϊκή έρευνα με τον κοινοτικό ακτιβισμό. Με τη φιλοξενία διεθνών ανταλλαγών και τον συντονισμό διαπολιτισμικών εκδηλώσεων, το yEUth προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας. Επίσης, ηγείται των προσπάθειών ως προς το σχεδιασμό ψηφιακών πλατφορμών και την ενσωμάτωση καινοτόμων προσεγγίσεων για την υποστήριξη της νεολαίας.

Το Associação Inspira!, με έδρα την Πορτογαλία, εστιάζει στην περιβαλλοντική εκπαίδευση και τη συμμετοχή των νέων. Η Inspira! συμβάλλει καθοριστικά στην υλοποίηση ενημερωτικών εκστρατειών και σεμιναρίων για την ανάπτυξη ικανοτήτων που προτάσσουν τη συμμετοχικότητα. Το έργο τους αναδεικνύει το ρόλο της εκπαίδευσης στην ενδυνάμωση των νέων ηγετών για να επηρεάσουν τις πολιτικές για το κλίμα.

Τέλος, η Viaje a la Sostenibilidad, ένας συνεταιρισμός στην Ισπανία, δίνει έμφαση στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη συνηγορία για το κλίμα μέσω συμμετοχικών μοντέλων. Είναι επικεφαλής της διοργάνωσης τοπικών εκδηλώσεων και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των εταιρών, συντελώντας στη συνολική αποστολή του έργου, δηλαδή τη συμμετοχή των νέων στην κλιματική δράση.

Co-funded by
the European Union

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΒΕΛΓΙΟ - ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΗΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Νεολαία για το κλίμα: Κίνημα που πυροδοτείται από τις φωνές των νέων

Το Βέλγιο βρέθηκε στο επίκεντρο του αγώνα για την κλιματική δικαιοσύνη όταν δύο μαθήτριες γυμνασίου, η Anuna De Wever και η Kyra Gantois, αποφάσισαν να παραλείψουν το μάθημα για να απαιτήσουν δράση για την κλιματική αλλαγή. Τον Ιανουάριο του 2019, αυτό που ξεκίνησε ως μια μικρή πράξη εναντίωσης μπροστά από το βελγικό κοινοβούλιο εξελίχθηκε γρήγορα σε ένα κίνημα που ενέπνευσε δεκάδες χιλιάδες νέους να βγουν στους δρόμους. Το μήνυμά τους ήταν απλό αλλά ισχυρό: το μέλλον ανήκει στους νέους και δεν θα κάτσουν με σταυρωμένα τα χέρια ενώ αυτό τίθεται σε κίνδυνο.

Με την ορμή των Fridays for Future της Greta Thunberg, αυτές οι διαμαρτυρίες που καθοδηγούνταν από τη νεολαία αναπτύχθηκαν ραγδαία, με ορισμένες πορείες να συγκεντρώνουν έως και 70.000 συμμετέχοντες. Η ενέργεια στους δρόμους ήταν μεταδοτική και το κάλεσμα για δράση ήταν αδύνατο να αγνοηθεί. Οι νέοι σε όλο το Βέλγιο συνειδητοποίησαν ότι η φωνή τους είχε σημασία και ότι μπορούσαν να επηρεάσουν την πραγματική αλλαγή.

Αλλά δε σταμάτησε με τις διαδηλώσεις. Οι ηγέτες της Νεολαίας για το Κλίμα μετέφεραν τον αγώνα τους στην ευρωπαϊκή σκηνή, απαιτώντας ισχυρότερες πολιτικές για το κλίμα, ευθυγραμμισμένες με τη Συμφωνία του Παρισιού. Πίεσαν για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και βιώσιμη ανάπτυξη. Η επιμονή τους επηρέασε τον πολιτικό διάλογο, επιβάλλοντας την ανάληψη δράσης για το κλίμα στην εθνική ατζέντα και εμπνέοντας κινήματα νεολαίας παγκοσμίως. Αυτό ήταν η απόδειξη ότι όταν οι νέοι ενωθούν με ένα σαφές όραμα και ακλόνητη αποφασιστικότητα, μπορούν να αμφισβητήσουν το status quo και να θέσουν τους ηγέτες προ των ευθυνών τους.

Εκκ. Πηγή: <https://climate-express.be/ride-the-tide-2024-nl/>

Co-funded by
the European Union

Klimaatzaak: Δικαιοσύνη μέσω της νομικής δράσης της νεολαίας

Η μάχη του Βελγίου για την κλιματική δικαιοσύνη μπήκε επίσης στην αίθουσα του δικαστηρίου με το **Klimaatzaak**, μια πρωτοποριακή μήνυση πολιτών που ξεκίνησε το 2014. Με περισσότερους από 58.000 συνενάγοντες—συμπεριλαμβανομένου ενός σημαντικού αριθμού νέων— η αγωγή έγινε σύμβολο συλλογικής αποφασιστικότητας για απαίτηση λογοδοσίας από την κυβέρνηση.

Οι νέοι έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στο **Klimaatzaak**, χρησιμοποιώντας τη φωνή τους για να τονίσουν ότι η αδράνεια στην κλιματική αλλαγή απειλεί άμεσα το μέλλον τους. Η υπόθεση υποστήριξε ότι η κυβερνητική αμέλεια στην αντιμετώπιση των κλιματικών ζητημάτων παραβιάζει θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στη ζωή και την υγεία. Αν και η απόφαση του δικαστηρίου δεν επέβαλε δεσμευτικούς κλιματικούς στόχους, παρήγαγε μια ηθική και πολιτική νίκη, δηλώνοντας ότι οι τρέχουσες πολιτικές ήταν ανεπαρκείς.

Το **Klimaatzaak** έδειξε ότι η υπεράσπιση του κλίματος δεν αφορά μόνο τις διαμαρτυρίες - μπορεί να λάβει μορφή και σε νομικές μάχες. Η συμμετοχή των νέων σε αυτό το κίνημα υπογράμμισε τη δύναμη της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών για την προώθηση συστημικών αλλαγών

Εικ. Πηγή: <https://www.instagram.com/p/DEZTρuijixs/>

Shift Climate Coalition: Οι νέοι στον πυρήνα της συνεργασίας

Αυτός ο συνασπισμός φέρνει σε επαφή ΜΚΟ, επιχειρήσεις και τοπικές κυβερνήσεις για να εντάξουν τη βιωσιμότητα στις καθημερινές πρακτικές. Οι νέοι διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στο **The Shift** (στην «Αλλαγή»), συμβάλλοντας με νέες ιδέες και προοπτικές στη διαμόρφωση λύσεων για το κλίμα που θα είναι χωρίς αποκλεισμούς και με προσανατολισμό στο μέλλον.

Μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, συζητήσεων πολιτικής και δημόσιων φόρουμ, το **The Shift** διασφαλίζει ότι οι φωνές των νέων όχι μόνο ακούγονται, αλλά καθοδηγούν ενεργά τη συζήτηση. Με τη συμμετοχή σε αυτές τις πρωτοβουλίες, οι νέοι έχουν την ευκαιρία να μετατρέψουν το πάθος τους σε δράση και να επηρεάσουν τις προσπάθειες βιωσιμότητας σε κάθε επίπεδο.

Co-funded by
the European Union

Climate Express: Κινητοποίηση της νεανικής ενέργειας

Η δράση της βάσης βρίσκει τη δυναμική της στο **Climate Express**, ένα βελγικό κίνημα αφιερωμένο στην κινητοποίηση των ανθρώπων σε μαζική κλίμακα. Γνωστό για τη διοργάνωση πορειών για το κλίμα και εκστρατειών ευαισθητοποίησης, το **Climate Express** έχει συσπειρώσει χιλιάδες ανθρώπους για να απαιτήσει τολμηρές δεσμεύσεις από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.

Μια από τις πιο αξιοσημείωτες στιγμές της ήταν η πορεία στο Παρίσι το **2015**, όπου οι Βέλγοι πολίτες -πολλοί από τους οποίους ήταν νέοι- μετέφεραν το μήνυμά τους στην παγκόσμια σκηνή της **COP21**. Δημιουργικές στρατηγικές, όπως οι ανθρώπινες αλυσίδες και τα διαδραστικά εργαστήρια, όχι μόνο ενέπλεξαν τους συμμετέχοντες αλλά και τους εκπαίδευσαν σχετικά με τη σημασία του διαρκούς ακτιβισμού.

Η νεολαία έχει συμβάλει καθοριστικά στη διαμόρφωση του **Climate Express**, προσδίδοντάς του φρέσκια ενέργεια και καινοτόμες ιδέες που διατηρούν το κίνημα δυναμικό και αποτελεσματικό. Η συμμετοχή τους έχει μετατρέψει το **Climate Express** σε κάτι περισσότερο από μια απλή ομάδα διαμαρτυρίας - είναι ένα κίνημα που προάγει μια κουλτούρα υπευθυνότητας και πολιτικής δέσμευσης.

Η ιστορία του Βελγίου αποδεικνύει ότι οι νέοι δεν είναι απλώς το μέλλον - είναι το παρόν. Το θάρρος, η δημιουργικότητα και η αποφασιστικότητά τους έχουν αναδιαμορφώσει την εθνική συζήτηση για το κλίμα, δείχνοντας στον κόσμο τι είναι εφικτό όταν οι νέοι αναλαμβάνουν ηγετικό ρόλο. Είτε διαδηλώνουν, είτε διεκδικούν, είτε συνεργάζονται, οικοδομούν ένα πιο βιώσιμο μέλλον και καλούν τους συνομηλίκους τους να τους ακολουθήσουν.

Εικ. Πηγή: <https://www.goethe.de/ins/be/en/kul/prj/nhk/bea/22156185.html>

Co-funded by
the European Union

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΟΥΡΚΙΑ - ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Πρόσκληση της νεολαίας προς τους υποψηφίους: Διαμόρφωση εκλογικών προγραμμάτων με πάθος και σκοπό

Καθώς η Τουρκία πλησίαζε τις δημοτικές εκλογές του 2024, νεαροί ακτιβιστές για το κλίμα άδραξαν την ευκαιρία για να κάνουν τη φωνή τους να ακουστεί. Ένας συνασπισμός έξι οργανώσεων νεολαίας για το κλίμα ξεκίνησε μια φιλόδοξη καμπάνια με τίτλο "Youth Call to Candidates for Local Elections: Announce Your Climate Policies". Ο στόχος τους; Η διασφάλιση ότι η δράση για το κλίμα αποτελούσε κορυφαία προτεραιότητα για τους υποψηφίους δημάρχους σε πόλεις-κλειδιά όπως η Κωνσταντινούπολη, η Άγκυρα και η Σμύρνη - αστικά κέντρα με σημαντικό αποτύπωμα άνθρακα και τη δυνατότητα να ηγηθούν μετασχηματιστικών αλλαγών.

Με γνώμονα τη δέσμευσή τους για ένα βιώσιμο μέλλον, οι νέοι ακτιβιστές συνέταξαν έναν ολοκληρωμένο κατάλογο αιτημάτων για το κλίμα. Κάλεσαν τους υποψηφίους να δεσμευτούν για μηδενικές εκπομπές μέχρι το 2050, να επενδύσουν σε υποδομές ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή και να στραφούν σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αλλά δεν σταμάτησαν εκεί. Αξιοποιώντας τη δύναμη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, των δημόσιων φόρουμ και της άμεσης επικοινωνίας με τους πολιτικούς ηγέτες, οι νέοι διοργανωτές κινητοποίησαν ευρεία υποστήριξη, μετατρέποντας τη δράση για το κλίμα σε φλέγον θέμα στον προεκλογικό διάλογο.

Μέσα από δημαρχεία, εκστρατείες στους δρόμους και διαδικτυακές αναφορές, συγκεντρώθηκαν δεκάδες χιλιάδες υπογραφές. Ο αντίκτυπος ήταν αναμφισβήτητος: 42 υποψήφιοι υπέγραψαν γραπτές δεσμεύσεις και 15 εξελέγησαν σε μεγάλες πόλεις. Αλλά το κίνημα δεν τελείωσε στην κάλπη. Οι ομάδες νέων δημιούργησαν μηχανισμούς παρακολούθησης για την επιτήρηση της εκπλήρωσης αυτών των δεσμεύσεων, αποδεικνύοντας την αφοσίωσή τους στη μακροπρόθεσμη λογοδοσία.

Αυτή η εκστρατεία έδειξε ότι όταν οι νέοι συγκεντρώνονται με σαφή σκοπό και ακλόνητο πάθος, μπορούν να επηρεάσουν τις πολιτικές ατζέντες και να οδηγήσουν σε ουσιαστικές αλλαγές. Οι προσπάθειές τους κατέστησαν σαφές ότι το μέλλον ανήκει σε εκείνους που είναι πρόθυμοι να αγωνιστούν για αυτό, μία εκλογή τη φορά.

Εικ. Πηγή: <https://www.change.org/p/geç-kalmadan-geç-harekete-iklim-afetleriyle-mücadele-et?signed=true>

Co-funded by
the European Union

Καμπάνια για έναν ισχυρό κλιματικό νόμο: Μια νεανική ώθηση για νομοθετική δράση

Στον απόηχο των καταστροφικών σεισμών της Τουρκίας, το 2023, και της έξαρσης των κλιματικών κρίσεων, νέοι υποστηρικτές πήραν θέση ζητώντας ισχυρότερες πολιτικές για το κλίμα. Το “Campaign for a Strong Climate Law” (Εκστρατεία για έναν ισχυρό νόμο για το κλίμα) γεννήθηκε, με στόχο να πιέσει τη Μεγάλη Εθνοσυνέλευση να υιοθετήσει ένα επιστημονικά τεκμηριωμένο νομικό πλαίσιο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.

Οι νέοι ακτιβιστές πρωτοστάτησαν, συνδυάζοντας την ενέργεια της βάσης με τη συνεργασία εμπειρογνομόνων για τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης νομοθετικής πρότασης. Απαίτησαν απόδοση ευθυνών, μεγαλύτερες επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και αυστηρές μειώσεις των εκπομπών. Μέσω ενός συνδυασμού συναντήσεων συνηγορίας με νομοθέτες, προβολής στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και δημόσιων διαδηλώσεων, εξασφάλισαν ότι οι φωνές τους δεν θα μπορούσαν να αγνοηθούν.

Μέσα σε τρεις μήνες, η καμπάνια απέκτησε τεράστια απήχηση, εξασφαλίζοντας περισσότερες από 11.000 δημόσιες εγκρίσεις και τραβώντας την προσοχή μεγάλων πολιτικών κομμάτων όπως το CHP και το DEVA. Παρόλο που ο προτεινόμενος νόμος δεν έχει ακόμη εγκριθεί, το κίνημα κατάφερε να διατηρήσει την πολιτική για το κλίμα στο επίκεντρο της εθνικής συζήτησης και να θέσει τις βάσεις για μελλοντικές νίκες.

Η προσπάθεια αυτή ανέδειξε την αξιοσημείωτη δύναμη της νομοθετικής υπεράσπισης υπό την ηγεσία των νέων. Συνδυάζοντας την εμπειρογνωμοσύνη με την κινητοποίηση της βάσης, οι νέοι ενέπνευσαν παρόμοιες πρωτοβουλίες σε ολόκληρη τη χώρα και απέδειξαν ότι αποτελούν μια τρομερή δύναμη στον αγώνα για κλιματική δικαιοσύνη.

Η νεολαία της Τουρκίας αποδεικνύει ότι η υπεράσπιση του κλίματος δεν αφορά μόνο την αφύπνιση, αλλά και τη δημιουργία απτών αλλαγών. Είτε επηρεάζοντας τις εκλογές είτε διαμορφώνοντας τη νομοθεσία, η ανθεκτικότητα και η δημιουργικότητά τους αποτελούν ισχυρό παράδειγμα για τους νέους παντού. Το μήνυμα είναι σαφές: ο αγώνας για ένα βιώσιμο μέλλον απαιτεί τολμηρή δράση και οι νέοι είναι έτοιμοι να πρωτοστατήσουν.

Co-funded by
the European Union

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΛΛΑΔΑ - ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΗ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΜΕ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Just Go Zero Tilos: Μια επανάσταση μηδενικών αποβλήτων υπό την καθοδήγηση της κοινότητας

Το μικρό ελληνικό νησί της Τήλου, με λιγότερους από 800 κατοίκους, έχει γίνει παγκόσμιο σύμβολο βιωσιμότητας χάρη στην εμπνευσμένη πρωτοβουλία «Just Go Zero Tilos». Με γνώμονα ένα κοινό όραμα για ένα καθαρότερο μέλλον, το έργο, που ξεκίνησε από την εταιρεία διαχείρισης αποβλήτων Polygreen σε συνεργασία με τον Δήμο Τήλου, είχε ως στόχο να καταστήσει το νησί την πρώτη κοινότητα μηδενικών αποβλήτων στον κόσμο.

Για χρόνια, η Τήλος δυσκολευόταν με τη διάθεση των απορριμμάτων λόγω της απομακρυσμένης θέσης της, αλλά η κοινότητα αγκάλιασε αυτή την πρωτοβουλία με ενθουσιασμό και αποφασιστικότητα. Μια προσέγγιση κυκλικής οικονομίας αντικατέστησε την παραδοσιακή συλλογή αποβλήτων με ένα ολοκληρωμένο σύστημα ανακύκλωσης και κομποστοποίησης. Στους κατοίκους παρασχέθηκαν εργαστήρια και πόροι για να τους βοηθήσουν να διαχωρίσουν τα απόβλητα σε ανακυκλώσιμες, κομποστοποιήσιμες και μη ανακυκλώσιμες κατηγορίες.

Οι νέοι έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην προώθηση αυτής της αλλαγής. Τα σχολεία έγιναν κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, διδάσκοντας στους μαθητές τη σημασία της μείωσης, της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης. Αυτοί οι νεαροί «άνθρωποι της αλλαγής» ενέπνευσαν τις οικογένειές τους και τους γείτονές τους να υιοθετήσουν βιώσιμες πρακτικές, δημιουργώντας ένα κύμα θετικής δράσης σε όλο το νησί.

Τα αποτελέσματα ήταν εξαιρετικά. Η Τήλος πέτυχε ποσοστό εκτροπής απορριμμάτων 85%, με τα οργανικά απόβλητα να κομποστοποιούνται και να ανακυκλώνονται τοπικά. Η πρωτοβουλία όχι μόνο διατήρησε τη φυσική ομορφιά του νησιού, αλλά και δημιούργησε θέσεις εργασίας και κατέστησε την Τήλο κορυφαίο προορισμό για ταξιδιώτες με οικολογική συνείδηση.

Η επιτυχία του Just Go Zero Tilos αποδεικνύει ότι οι μικρές κοινότητες μπορούν να εμπνεύσουν την παγκόσμια αλλαγή. Υπογραμμίζει τη δύναμη της δέσμευσης των νέων, τη συλλογική δράση και την πεποίθηση ότι η βιώσιμη ζωή είναι εφικτή για όλους.

Co-funded by
the European Union

Αστυπάλαια: Ένα έξυπνο νησί με οδηγό την νεανική καινοτομία

Η Αστυπάλαια, ένα άλλο ελληνικό νησί, χαράζει τη δική της πορεία προς τη βιωσιμότητα και γίνεται ένα «έξυπνο νησί» μέσω μιας πρωτοποριακής συνεργασίας μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και του ομίλου Volkswagen. Αυτή η φιλόδοξη πρωτοβουλία μετατρέπει την Αστυπάλαια σε πρότυπο για τη βιώσιμη κινητικότητα, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την πράσινη καινοτομία.

Το έργο αποσκοπεί στην ηλεκτροκίνηση των μεταφορών, τη μείωση των εκπομπών και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω πρωτοβουλιών όπως ένας στόλος 100% ηλεκτρικών οχημάτων, ένα δίκτυο σταθμών φόρτισης με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και μια πλατφόρμα κοινής χρήσης αυτοκινήτων για τη μείωση της χρήσης ιδιωτικών οχημάτων. Οι εγκαταστάσεις ηλιακής και αιολικής ενέργειας αντικαθιστούν σταδιακά τις γεννήτριες ντίζελ, εξασφαλίζοντας ένα καθαρότερο ενεργειακό μέλλον.

Στο επίκεντρο του μετασχηματισμού της Αστυπάλαιας βρίσκονται οι νέοι. Εκπαιδευτικά προγράμματα και εργαστήρια τους έχουν εφοδιάσει με γνώσεις σχετικά με τις τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τα βιώσιμα συστήματα μεταφορών. Έχουν συμμετάσχει ενεργά σε πιλοτικά προγράμματα, δοκιμάζοντας ηλεκτρικά οχήματα και προσφέροντας καινοτόμες ιδέες για τη διαμόρφωση του μέλλοντος του νησιού.

Ο αντίκτυπος αυτών των προσπαθειών είναι θεμελιώδης. Η Αστυπάλαια έχει μειώσει σημαντικά το αποτύπωμα άνθρακα, έχει προσελκύσει την παγκόσμια προσοχή ως πρότυπο βιώσιμου τουρισμού και έχει αποδείξει ότι η μετάβαση στην πράσινη ενέργεια είναι δυνατή, ακόμη και σε απομακρυσμένες κοινότητες.

Το ταξίδι της Αστυπάλαιας αναδεικνύει τη σημασία των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και τη δύναμη της νεανικής καινοτομίας. Η νεολαία του νησιού δεν είναι απλώς μάρτυρας της αλλαγής, αλλά ηγείται αυτής.

Το ταξίδι της Ελλάδας προς τη βιωσιμότητα είναι μια ισχυρή υπενθύμιση ότι ακόμη και οι μικρότερες κοινότητες μπορούν να έχουν παγκόσμιο αντίκτυπο. Αγκαλιάζοντας την οραματική ηγεσία, τη συνεργασία και την ενέργεια της νεολαίας, αυτά τα νησιά αποδεικνύουν ότι ένα πιο πράσινο μέλλον είναι εφικτό.

Εκ. Πηγή: <https://www.energia.gr/article/172174/h-astypalaia-ths-volkswagen-kai-h-energeiakh-aytonomia-ton-nhsion>

Co-funded by
the European Union

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΓΕΡΜΑΝΙΑ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΑΥΡΙΟ

Ημέρα χωρίς αυτοκίνητο στο Φράιμπουργκ: Οι νέοι ηγούνται της αστικής βιωσιμότητας

Το Φράιμπουργκ, γνωστό ως η «Πράσινη Πόλη της Γερμανίας», είναι πρωτοπόρος στη βιωσιμότητα εδώ και χρόνια. Μία από τις πιο εμπνευσμένες πρωτοβουλίες της είναι η ετήσια ημέρα χωρίς αυτοκίνητο, μια ισχυρή προσπάθεια με γνώμονα την κοινότητα για τη μείωση των αστικών εκπομπών και την προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον μεταφορών. Η εκδήλωση αυτή, η οποία ξεκίνησε ως μέρος της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας, ενθαρρύνει τους πολίτες να επανεξετάσουν τις επιλογές μεταφοράς τους και να υιοθετήσουν το ποδήλατο, το περπάτημα και τη δημόσια συγκοινωνία ως βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις.

Την Ημέρα Χωρίς Αυτοκίνητο, οι δρόμοι του Φράιμπουργκ μεταμορφώνονται σε ζωντανούς χώρους γεμάτους ζωή και δημιουργικότητα. Αντί για αυτοκίνητα, οι δρόμοι γεμίζουν με παρελάσεις ποδηλάτων, υπαίθριες αγορές και πολιτιστικές εκδηλώσεις που φέρνουν κοντά τους ανθρώπους. Οι νέοι βρίσκονται στην πρώτη γραμμή αυτών των δραστηριοτήτων, διοργανώνοντας εργαστήρια, καθοδηγώντας συζητήσεις και διαχέοντας την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα οφέλη της βιώσιμης κινητικότητας. Τα σχολεία συμμετέχουν ενεργά στην εκδήλωση, διοργανώνοντας διαγωνισμούς που ενθαρρύνουν τους μαθητές να πηγαίνουν με ποδήλατο στο σχολείο, καλλιεργώντας από νωρίς μια κουλτούρα περιβαλλοντικής υπευθυνότητας.

Οι επιπτώσεις της Ημέρας Χωρίς Αυτοκίνητο εκτείνονται πολύ πέρα από την ίδια την εκδήλωση. Με την πάροδο των χρόνων, έχει οδηγήσει σε αύξηση της χρήσης του ποδηλάτου και των μέσων μαζικής μεταφοράς, με το Φράιμπουργκ να διαθέτει πλέον εκτεταμένο δίκτυο ποδηλατοδρόμων και ένα από τα υψηλότερα ποσοστά χρήσης ποδηλάτων στην Ευρώπη. Η εκδήλωση άνοιξε επίσης το δρόμο για επενδύσεις σε ηλεκτρικά λεωφορεία και υποδομές φιλικές προς τους πεζούς, καθιστώντας τις βιώσιμες μεταφορές αναπόσπαστο μέρος της ζωής της πόλης.

Η Ημέρα Χωρίς Αυτοκίνητο του Φράιμπουργκ αποδεικνύει ότι οι κοινοτικές πρωτοβουλίες μπορούν να δημιουργήσουν μακροχρόνιες αλλαγές. Ενισχύοντας τη νεολαία και εμπλέκοντας πολίτες όλων των ηλικιών, η πόλη έδειξε ότι η βιωσιμότητα μπορεί να είναι πρακτική, ευχάριστη και να αποτελεί τρόπο ζωής.

Εκκ. Πηγή: <https://x.com/robertburns73/status/1482311716243451904/photo/4>

Co-funded by
the European Union

Ende Gelände: Νέοι ακτιβιστές που πιέζουν για την κλιματική δικαιοσύνη

Η δέσμευση της Γερμανίας στη δράση για το κλίμα αποτελεί παράδειγμα του κινήματος βάσης **Ende Gelände**. Το **Ende Gelände**, που ιδρύθηκε το **2015** και σημαίνει «Εδώ και όχι παραπέρα», έχει γίνει ένας δυναμικός υποστηρικτής της κλιματικής δικαιοσύνης μέσω της μη βίαιης πολιτικής ανυπακοής. Με τις τολμηρές και ακλόνητες ενέργειές τους, οι νεαροί ακτιβιστές έχουν διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην αμφισβήτηση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και στη διεκδίκηση συστημικών αλλαγών.

Το **Ende Gelände** διοργανώνει μαζικές διαμαρτυρίες σε ανθρακωρυχεία και εγκαταστάσεις ορυκτών καυσίμων, προσελκύνοντας χιλιάδες συμμετέχοντες από όλη τη χώρα και όχι μόνο. Οι διαμαρτυρίες τους, προσεκτικά σχεδιασμένες και υλοποιημένες, συχνά περιλαμβάνουν θεαματικές ενέργειες, όπως αποκλεισμούς και καθιστικές διαμαρτυρίες, για να διαταράξουν τις εργασίες και να ζητήσουν τον τερματισμό της εξόρυξης άνθρακα. Οι νέοι ακτιβιστές ηγούνται της επίθεσης, συντονίζουν την υλικότεχνική υποδομή, δημιουργούν συναρπαστικά μηνύματα και συνεργάζονται με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης για να ενισχύσουν τον αγώνα τους.

Οι προσπάθειές τους είχαν αισθητό αντίκρυσμα. Το **Ende Gelände** έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην απόφαση της Γερμανίας να καταργήσει σταδιακά τον άνθρακα έως το **2038**, και η συνεχής πίεση που ασκούν ωθεί σε ακόμη ταχύτερη μετάβαση προς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Πέραν της επιρροής στην πολιτική, το κίνημα έχει αλλάξει τη δημόσια αντίληψη, καθιστώντας την κλιματική δικαιοσύνη κορυφαία προτεραιότητα στον εθνικό διάλογο.

Το **Ende Gelände** είναι μια απόδειξη της δύναμης του ακτιβισμού που καθοδηγείται από τη νεολαία. Το θάρρος, η δημιουργικότητα και η αποφασιστικότητά τους δείχνουν ότι η άμεση δράση μπορεί να καταστήσει τις κυβερνήσεις και τις βιομηχανίες υπόλογες και να εμπνεύσει την αλλαγή σε παγκόσμια κλίμακα.

Οι προσπάθειες της Γερμανίας αναδεικνύουν τη σημασία του συνδυασμού του ακτιβισμού της βάσης με πρακτικές λύσεις. Είτε πρόκειται για το μετασχηματισμό των πόλεων με κοινοτικές εκδηλώσεις είτε για την αμφισβήτηση των βιομηχανιών με άμεση δράση, οι νέοι στη Γερμανία αποδεικνύουν ότι η βιωσιμότητα και η κλιματική δικαιοσύνη είναι εφικτοί στόχοι για όλους.

'Carfree' Residential Streets in Vauban

Εικ. Πηγή: <https://carfree.com/papers/freiburg.pdf>

Co-funded by
the European Union

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΟΛΛΑΝΔΙΑ - ΓΕΦΥΡΩΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ

Παράκτια και θαλάσσια ένωση (EUCC): Νέοι άνθρωποι που προστατεύουν τα παράκτια οικοσυστήματα

Το Coastal & Marine Union (Παράκτια και Θαλάσσια Ένωση) (EUCC), με έδρα το Λάιντεν, πρωτοστατεί στην αειφόρο διαχείριση των ακτών και τη διαφύλαξη των θαλασσών. Από την ίδρυσή της το 1989, η EUCC αποτελεί κινητήρια δύναμη για την υποστήριξη πολιτικών που προστατεύουν τα εύθραυστα οικοσυστήματα, ενώ παράλληλα ενισχύουν την οικονομική και κοινοτική ανθεκτικότητα.

Μία από τις κορυφαίες πρωτοβουλίες της EUCC, το πρόγραμμα «QualityCoast», τιμά και υποστηρίζει το βιώσιμο τουρισμό στις παράκτιες περιοχές. Μέσω ενός συστήματος πιστοποίησης, η EUCC ενθαρρύνει τους δήμους να υιοθετήσουν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές, όπως η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η υπεύθυνη διαχείριση των αποβλήτων και η λήψη αποφάσεων με γνώμονα την κοινότητα. Οι προσπάθειες αυτές διασφαλίζουν ότι οι παράκτιες περιοχές θα παραμείνουν εύρωστες και βιώσιμες για τις επόμενες γενιές.

Οι νέοι βρίσκονται στο επίκεντρο της αποστολής της EUCC. Οι εκπαιδευτικές εκστρατείες, οι θέσεις πρακτικής άσκησης και τα προγράμματα επιστήμης των πολιτών παρέχουν ευκαιρίες στους νέους να συμμετάσχουν σε ουσιαστικό έργο για τη διαφύλαξη της φύσης. Από τον καθαρισμό των παραλιών μέχρι την αποκατάσταση των οικοτόπων, οι νέοι εθελοντές συνεισφέρουν την ενέργεια και το πάθος τους, μαθαίνοντας από πρώτο χέρι τη σημασία της αειφορίας.

Ο αντίκτυπος της EUCC επεκτείνεται πέρα από τις προσπάθειες για τη διατήρηση. Η συνηγορία της έχει επηρεάσει τις τοπικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, τονίζοντας την ανάγκη για βιώσιμη διαχείριση των παράκτιων ζωνών. Οι κοινότητες που ενστερνίζονται τις αρχές του QualityCoast έχουν παρατηρήσει ενίσχυση του οικολογικού τουρισμού, εμπλουτισμό της βιοποικιλότητας και ισχυρότερη αίσθηση περιβαλλοντικής ευθύνης.

Η πρωτοβουλία αυτή αποδεικνύει ότι όταν οι νέοι και οι τοπικοί φορείς συνεργάζονται, η διατήρηση γίνεται πιο αποτελεσματική και χωρίς αποκλεισμούς. Το έργο της EUCC δείχνει πώς η επιστημονική έρευνα και η συμμετοχή της βάσης μπορούν να διαμορφώσουν ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

Co-funded by
the European Union

Πράσινο γραφείο του Πανεπιστημίου Leiden (LUGO): Φοιτητές που ηγούνται της βιωσιμότητας στην πανεπιστημιούπολη

Στο Πανεπιστήμιο του Leiden, η βιωσιμότητα δεν είναι απλώς μια πολιτική - είναι ένα κίνημα που καθοδηγείται από φοιτητές μέσω του Green Office του Πανεπιστημίου του Leiden (LUGO). Το LUGO, που ιδρύθηκε από φοιτητές, λειτουργεί ως καταλύτης για την πράσινη καινοτομία, προωθώντας πρωτοβουλίες που ενσωματώνουν τη βιωσιμότητα στην καθημερινή ζωή της πανεπιστημιούπολης και όχι μόνο.

Οι πρωτοβουλίες του LUGO είναι ευρείας κλίμακας, από προσπάθειες μείωσης των απορριμμάτων έως διαλέξεις και εκδηλώσεις με θέμα τη βιωσιμότητα. Ένα από τα εμβληματικά του έργα, το «Green Labs» (“Πράσινα Εργαστήρια”), προωθεί φιλικές προς το περιβάλλον ερευνητικές πρακτικές, ελαχιστοποιώντας τα απόβλητα και την κατανάλωση ενέργειας στα πανεπιστημιακά εργαστήρια. Επιπλέον, η δημοφιλής καμπάνια «Meatless Mondays» (Δευτέρες χωρίς κρέας) ενθαρρύνει τους φοιτητές και το προσωπικό να υιοθετούν γεύματα με βάση τα προϊόντα φυτικής προέλευσης, μειώνοντας το αποτύπωμα άνθρακα του πανεπιστημίου.

Αυτό που κάνει το LUGO ξεχωριστό είναι η εστίασή του στην νεανική ηγεσία. Ως φοιτητικός οργανισμός, δίνει τη δυνατότητα στους νέους να πρωτοστατήσουν στις προσπάθειες βιωσιμότητας, καλλιεργώντας την αίσθηση της ιδιοκτησίας και της ευθύνης. Οι συνεργασίες με την τοπική αυτοδιοίκηση και τις ΜΚΟ έχουν επεκτείνει την εμβέλεια του LUGO πέρα από την πανεπιστημιούπολη, επηρεάζοντας την ευρύτερη κοινότητα.

Τα αποτελέσματα μιλούν από μόνα τους. Το έργο του LUGO έχει μειώσει σημαντικά τα απόβλητα και τη χρήση ενέργειας σε όλο το πανεπιστήμιο και έχει συμβάλει καίρια στη διάπλαση του Οράματος Βιωσιμότητας 2030 του Πανεπιστημίου του Leiden. Η επιτυχία του μοντέλου του Green Office έχει εμπνεύσει παρόμοια κινήματα βιωσιμότητας καθοδηγούμενα από φοιτητές σε όλη την Ευρώπη, αποδεικνύοντας τη δύναμη της νεολαίας να επιφέρει θεσμική αλλαγή.

Το ταξίδι του LUGO είναι μια απόδειξη της δύναμης του πάθους και της καινοτομίας. Δίνοντας στους νέους τα εργαλεία για να ηγηθούν, τα πανεπιστήμια μπορούν να γίνουν κόμβοι βιωσιμότητας και να εμπνεύσουν μόνιμες αλλαγές στις κοινότητές τους.

Από την προστασία των ακτών μέχρι τις πανεπιστημιούπολεις, οι Κάτω Χώρες αποδεικνύουν ότι η βιωσιμότητα δεν είναι απλώς μια ιδέα - είναι τρόπος ζωής. Με τους νέους να ηγούνται, ο δρόμος προς ένα πιο πράσινο μέλλον είναι πιο ανοιχτός από ποτέ.

Co-funded by
the European Union

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ - ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ

ProTEJO (SOS Tejo): Ένας αγώνας των νέων για τη διάσωση του ποταμού Tejo

Η οργάνωση SOS Tejo (ProTEJO) προήλθε από τις ανησυχίες περιβαλλοντικών οργανώσεων, ψαράδων και πολιτών που θορυβήθηκαν από τα αυξανόμενα επίπεδα ρύπανσης στον ποταμό Tejo. Οι βιομηχανικές εκκλύσεις, οι γεωργικές απορροές και τα ανεπεξέργαστα λύματα απειλούσαν το υδάτινο οικοσύστημα του ποταμού, την ποιότητα του νερού και τα τοπικά μέσα διαβίωσης.

Μέσω οργανωμένων διαμαρτυριών, ενημερωτικών εκστρατειών και άμεσων επαφών με τις αρχές, το κίνημα άσκησε με επιτυχία πίεση στην πορτογαλική κυβέρνηση να ενισχύσει την εποπτεία και να εφαρμόσει αυστηρότερους περιβαλλοντικούς κανονισμούς.

Οι νέοι έχουν παίξει καθοριστικό ρόλο σε αυτό το κίνημα, οδηγώντας καμπάνιες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οργανώνοντας εκπαιδευτικές συνεδρίες στα σχολεία και συμμετέχοντας σε καθαρισμούς ποταμών. Το πάθος και η δέσμευσή τους ήταν καθοριστικής σημασίας για την κινητοποίηση της δημόσιας υποστήριξης και τη διασφάλιση συνεχούς πίεσης στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.

Σημαντικά ορόσημα:

- **2015:** Κάτοικοι και ψαράδες διατυπώνουν αρχικά παράπονα για τη ρύπανση των ποταμών.
- **2016-2018:** Διαμαρτυρίες και πορείες σε πόλεις κοντά στον ποταμό προσελκύουν την προσοχή του κοινού και των μέσων ενημέρωσης.
- **2019:** Μια μεγάλη διαμαρτυρία στη Λισαβόνα οδηγεί σε μια αναφορά που υποβλήθηκε στο πορτογαλικό κοινοβούλιο.
- **2020-2021:** Αυξημένες κρατικές επιθεωρήσεις και αυστηρότεροι περιβαλλοντικοί έλεγχοι.
- **2022:** Κήρυξη προστατευόμενων περιοχών και ενίσχυση περιβαλλοντικών πολιτικών.

Τα επιτεύγματα του ProTEJO αναδεικνύουν τη δύναμη του ακτιβισμού της βάσης και τον κρίσιμο ρόλο που μπορούν να παίξουν οι νέοι στη διαφύλαξη του περιβάλλοντος.

Εικ. Πηγή: <https://movimentoprotejo.blogspot.com/2016/>

Co-funded by
the European Union

Πορτογαλική αγωγή για την κλιματική αλλαγή: Νέοι άνθρωποι καθιστούν τις κυβερνήσεις υπόλογες

Σε μια καινοτόμο νομική δράση, έξι νέοι Πορτογάλοι ακτιβιστές από τη Leiria προέβησαν στην Πορτογαλική Κλιματική Αγωγή, απαιτώντας την απόδοση ευθυνών από 33 ευρωπαϊκές κυβερνήσεις για την ελλειπή δράση τους για την κλιματική αλλαγή. Με την υποστήριξη του Παγκόσμιου Δικτύου Νομικής Δράσης (GLAN), στην υπόθεσή τους υποστήριξαν ότι η αδράνεια για το κλίμα παραβιάζει τα θεμελιώδη δικαιώματά τους στη ζωή, την υγεία και την ευημερία.

Παρά τις νομικές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων περί απαραδέκτου, η αγωγή έχει ευαισθητοποιήσει την παγκόσμια κοινή γνώμη για την κλιματική δικαιοσύνη και έχει εμπνεύσει παρόμοιες νομικές ενέργειες παγκοσμίως.

Καίρια ορόσημα:

- **2017:** Οι καταστροφικές πυρκαγιές παρακινούν τους νεαρούς ακτιβιστές να αναζητήσουν νομική οδό.
- **2020:** Η αγωγή κατατίθεται στο ECHR, με στόχο 33 ευρωπαϊκές χώρες.
- **2021:** Το ECHR εξετάζει γρήγορα την υπόθεση, φέρνοντάς την στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος.
- **2023:** Οι δημόσιες ακροάσεις προσελκύουν έντονη διεθνή προσοχή.
- **2024:** Η υπόθεση κηρύσσεται μη παραδεκτή, ωστόσο δημιουργεί προηγούμενο για μελλοντικές προσφυγές για το κλίμα.

Μέσω παγκόσμιων εκστρατειών, προβολής στα μέσα ενημέρωσης και συνεργασίας με άλλα κινήματα νεολαίας, οι ενάγοντες απέδειξαν ότι οι νέοι μπορούν να επιφέρουν ουσιώδη αλλαγή και να θέσουν τις κυβερνήσεις προ των ευθυνών τους για τις περιβαλλοντικές τους δεσμεύσεις.

Εκκ. Πηγή: <https://movimentoprotejo.blogspot.com/2016/>

Co-funded by
the European Union

Climáximo: Νεανική συνηγορία για την κλιματική δικαιοσύνη

Η Climáximo, μια ομάδα δράσης για το κλίμα, υπό την ηγεσία της Πορτογαλίας, έχει δεσμευτεί να πιέσει για επείγουσες και μετασχηματιστικές πολιτικές για το κλίμα. Το κίνημα που ιδρύθηκε το 2016, υποστηρίζει την ουδετερότητα των εκπομπών άνθρακα, την κοινωνική ισότητα και τη μετάβαση σε ένα βιώσιμο μέλλον.

Από τη διοργάνωση μαζικών απεργιών για το κλίμα έως τον επηρεασμό των εθνικών πολιτικών, το Climáximo έχει αφήσει το αποτύπωμά του προάγοντας φιλόδοξους στόχους για το κλίμα και κρατώντας υπόλογες τις εταιρείες και τις κυβερνήσεις.

Βασικές ενέργειες:

- Διαμαρτυρίες και δημόσιες καμπάνιες: Η Climáximo υπήρξε κινητήρια δύναμη πίσω από τις απεργίες της Πορτογαλίας για το κλίμα, ευαισθητοποιώντας και συσπειρώνοντας την υποστήριξη του κοινού.
- Προάσπιση πολιτικής: Η ομάδα διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση του νόμου της Πορτογαλίας για το κλίμα, πιέζοντας για πιο φιλόδοξους στόχους.
- Υποστήριξη της πράσινης ανάκαμψης: Κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, το Climáximo πίεσε ώστε η βιωσιμότητα να αποτελέσει κύριο στοιχείο των σχεδίων οικονομικής ανάκαμψης της Πορτογαλίας.
- Εκπαίδευση και συμμετοχή του κοινού: Τα διαδικτυακά σεμινάρια, τα εργαστήρια και οι δημόσιες εκδηλώσεις συμβάλλουν στην ενημέρωση και στην ενδυνάμωση των νέων να αναλάβουν δράση.

Αποτελέσματα:

- Επίδραση στο νόμο της Πορτογαλίας για το κλίμα και αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την ανάγκη για ισχυρότερες πολιτικές για το κλίμα.
- Δέσμευση χιλιάδων νέων στον περιβαλλοντικό ακτιβισμό.
- Ενίσχυση του κλιματικού κινήματος της Πορτογαλίας μέσω της συνεργασίας με παγκόσμιους οργανισμούς.

Οι προσπάθειες της Πορτογαλίας για την προάσπιση του κλίματος φανερώνουν τη δύναμη της συλλογικής δράσης, δείχνοντας ότι με αποφασιστικότητα και επιμονή, οι νέοι μπορούν να επηρεάσουν τις πολιτικές και να δημιουργήσουν ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

Εικ. Πηγή: <https://movimentoprotejo.blogspot.com/2016/>

Co-funded by
the European Union

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:

ΙΣΠΑΝΙΑ - ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ

Συμμετοχή των νέων στην πολιτική για το κλίμα: Μια κινητήρια δύναμη για την αλλαγή

Η Ισπανία έχει αγκαλιάσει ενεργά τη συμμετοχή των νέων στη διαμόρφωση της περιβαλλοντικής πολιτικής τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο. Οι νέοι ακτιβιστές έπαιξαν καίριο ρόλο στον επηρεασμό των σχεδίων δράσης της Ισπανίας για το κλίμα μέσω της συμμετοχής τους στη Σύνοδο Κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για τη Νεολαία για το Κλίμα, όπου οι φωνές τους βοήθησαν στη χάραξη εθνικών δεσμεύσεων και στρατηγικών.

Σε τοπικό επίπεδο, πόλεις όπως η Βαρκελώνη ίδρυσαν συμβούλια νεολαίας με αντικείμενο τη βιωσιμότητα, παρέχοντας πλατφόρμες στους νέους για να επηρεάσουν τη χάραξη πολιτικής. Αυτά τα συμβούλια δίνουν στους νέους τη δυνατότητα να συνεισφέρουν ιδέες, να οργανώνουν πρωτοβουλίες και να υποστηρίζουν περιβαλλοντικές πολιτικές που ευθυγραμμίζονται με το όραμά τους για ένα βιώσιμο μέλλον.

Η Βαρκελώνη φιλοξένησε επίσης την Τρίτη Παγκόσμια Διάσκεψη για την Κλιματική Αλλαγή και την Αειφορία (21-23 Οκτωβρίου 2024), ενώνοντας επιστήμονες, ηγέτες επιχειρήσεων και φορείς χάραξης πολιτικής. Αυτή η ετήσια εκδήλωση, γνωστή ως **Climate Week 2024**, λειτούργησε ως δυναμική πλατφόρμα για διεπιστημονικές συζητήσεις σχετικά με τις πιεστικές κλιματικές προκλήσεις. Η συμμετοχή της νεολαίας σε τέτοιου είδους εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου συνέβαλε σημαντικά στη διαμόρφωση των διαλόγων και στην εξασφάλιση της ενσωμάτωσης των προοπτικών των νεότερων γενεών στις λύσεις για το κλίμα.

Τα πολιτικά κόμματα στην Ισπανία έχουν αναγνωρίσει την αυξανόμενη επιρροή του ακτιβισμού των νέων για το κλίμα. Πολλοί έχουν ενσωματώσει νέους υποστηρικτές στις εκστρατείες τους, αναδεικνύοντας πολιτικές όπως ο ισπανικός νόμος για την κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή μετάβαση (2021). Αυτή η δέσμευση πολλών γενεών για τη δράση για το κλίμα υπογραμμίζει το εξελισσόμενο πολιτικό τοπίο στην Ισπανία, όπου οι νέοι αναδεικνύονται σε βασικούς παράγοντες στη διαμόρφωση της ατζέντας βιωσιμότητας της χώρας.

Co-funded by
the European Union

Η διαμάχη του Canal Royal: Ένα μάθημα πράσινου ακτιβισμού και πολιτικής επιρροής

Το προτεινόμενο έργο Canal Royal, το οποίο στοχεύει στην κατασκευή ενός τελεφερίκ για τη σύνδεση χιονοδρομικών κέντρων, έχει πυροδοτήσει έντονες αντιδράσεις από περιβαλλοντικές ομάδες και το ευρύ κοινό. Αυτό το έργο θεωρείται σύμβολο ενός αναπτυξιακού μοντέλου που δίνει προτεραιότητα στα εμπορικά συμφέροντα έναντι της προστασίας του περιβάλλοντος, πυροδοτώντας έντονες συζητήσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Οι περιβαλλοντικοί ακτιβιστές, συμπεριλαμβανομένων των ομάδων νέων, έχουν διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο στην ευαισθητοποίηση και στην πίεση των πολιτικών υποψηφίων να πάρουν θέση για το θέμα. Η διαμάχη έχει επηρεάσει τις περιφερειακές προεκλογικές εκστρατείες, με τα κόμματα των Πρασίνων και τις πολιτικές ομάδες που εστιάζουν στη βιωσιμότητα να χρησιμοποιούν το έργο ως σημείο αναφοράς για να υποστηρίξουν τον αειφόρο τουρισμό και τη διατήρηση των φυσικών τοπίων.

Ως αποτέλεσμα, η διαμάχη γύρω από το Canal Royal είχε ευρύτερο αντίκτυπο στη διαμόρφωση των εκλογικών πλατφορμών και έχει δείξει πώς ο περιβαλλοντικός ακτιβισμός μπορεί να επηρεάσει αποτελεσματικά τις πολιτικές ατζέντες. Το έργο έχει γίνει μια μελέτη περίπτωσης για το πώς οι κοινοτικές/τοπικές προσπάθειες μπορούν να επηρεάσουν τις πολιτικές συζητήσεις και να θέσουν τους εκλεγμένους αξιωματούχους υπεύθυνους για τις περιβαλλοντικές τους δεσμεύσεις.

Ακροδεξιά πολιτική και κλιματική αλλαγή στην Ισπανία: Ένα νέο πολιτικό πεδίο μάχης

Αναπάντεχα, η κλιματική αλλαγή έχει γίνει βασικό ζήτημα στον πολιτικό διάλογο, με το ακροδεξιό κόμμα Vox να εκμεταλλεύεται τις ανησυχίες για τη λειψυδρία για να κερδίσει υποστήριξη στις αγροτικές περιοχές. Παρά το σκεπτικισμό τους απέναντι στην επιστήμη του κλίματος, το Vox έχει εκμεταλλευτεί τις απογοητεύσεις των αγροτών και των αγροτικών κοινοτήτων, υποσχόμενο αυξημένη πρόσβαση στο νερό και επενδύσεις μεγάλης κλίμακας σε υποδομές.

Σε περιοχές όπως η Ανδαλουσία, όπου η έλλειψη νερού έχει γίνει ένα πιεστικό ζήτημα, οι στρατηγικές της εκστρατείας του Vox έχουν μεγάλη απήχηση στους ψηφοφόρους της υπαίθρου. Οι προτάσεις τους, οι οποίες περιλαμβάνουν τη νομιμοποίηση αμφιλεγόμενων πρακτικών εξόρυξης νερού στους υδροτόπους Doñana, υπογραμμίζουν τον τρόπο με τον οποίο τα κλιματικά ζητήματα χρησιμοποιούνται ως πολιτικά εργαλεία για την κινητοποίηση της υποστήριξης.

Αυτό το φαινόμενο καταδεικνύει πώς η κλιματική αλλαγή μπορεί να διαμορφώσει τα εκλογικά αποτελέσματα, με αντιφατικές λύσεις που προσφέρονται από διαφορετικές πολιτικές παρατάξεις. Ενώ κάποιοι υποστηρίζουν βιώσιμες πολιτικές, άλλοι εκμεταλλεύονται τις περιβαλλοντικές προκλήσεις για πολιτικό κέρδος, καθιστώντας απαραίτητο για τη νεολαία και τους υποστηρικτές του περιβάλλοντος να παραμένουν σε εγρήγορση και να πιέζουν ενεργά για λύσεις βασισμένες στην επιστήμη. Το εξελισσόμενο κλιματικό τοπίο της Ισπανίας αναδεικνύει τη δύναμη του νεανικού ακτιβισμού, την πολυπλοκότητα των περιβαλλοντικών συγκρούσεων και τη σημασία της συμμετοχής στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μέλλοντος.

Co-funded by
the European Union

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΛΗΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΜΕ ΓΝΩΜΟΝΑ ΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

Οι ιστορίες και οι μελέτες περίπτωσης που παρουσιάζονται στον παρόντα οδηγό αναδεικνύουν το εξαιρετικό δυναμικό της δράσης για το κλίμα υπό την ηγεσία των νέων για την επίτευξη απτών αλλαγών. Σε διάφορες περιοχές και πλαίσια, οι νέοι έχουν επιδείξει ανθεκτικότητα, δημιουργικότητα και βαθιά δέσμευση για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης μέσω καινοτόμων, περιεκτικών και αποτελεσματικών πρωτοβουλιών. Με την ανάλυση αυτών των παραδειγμάτων, προκύπτουν διάφορα βασικά διδάγματα, προσφέροντας έναν οδικό χάρτη για τη μελλοντική συνηγορία των νέων για το κλίμα:

1. Η δύναμη της συλλογικής δράσης και των κινήματων βάσης

Τα κινήματα της νεολαίας ευδοκούν όταν λειτουργούν συλλογικά, συνδέοντας διαφορετικές φωνές πίσω από έναν κοινό σκοπό. Από τη Νεολαία για το Κλίμα του Βελγίου έως το *Ende Gelände* της Γερμανίας, τα παραδείγματα αυτά αναδεικνύουν τη μετασχηματιστική δύναμη της συλλογικής δράσης, η οποία μπορεί να εξελιχθεί γρήγορα από τοπικές διαμαρτυρίες σε εθνικές ή και παγκόσμιες εκστρατείες. Τα κινήματα βάσης πετυχαίνουν με το να διοχετεύουν την ενέργεια σε άμεσες δράσεις και σε δομημένη συνηγορία.

Βασικό συμπέρασμα: Η κινητοποίηση των νέων γύρω από κοινούς στόχους και η εξασφάλιση οργανωτικών εργαλείων είναι απαραίτητη για τη διατήρηση του αντίκτυπου. Τα κινήματα βάσης πρέπει να ενθαρρύνονται, να υποστηρίζονται και να τους δίνεται χώρος για να αναπτυχθούν.

2. Σύνδεση ακτιβισμού και χάραξης πολιτικής για μακροπρόθεσμη αλλαγή

Η αποτελεσματική συνηγορία για το κλίμα δεν σταματά με τις διαμαρτυρίες - επεκτείνεται στη χάραξη πολιτικής, διασφαλίζοντας ότι οι φωνές των νέων ενσωματώνονται στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Πρωτοβουλίες όπως το « Πρόσκληση της νεολαίας προς τους υποψηφίους » της Τουρκίας και το « *Klimaatszaak* » του Βελγίου αποδεικνύουν ότι ο συνδυασμός της ενέργειας της βάσης με την επίσημη πολιτική δέσμευση δημιουργεί μακροχρόνιες αλλαγές.

Βασικό συμπέρασμα: Οι οργανώσεις νεολαίας θα πρέπει να είναι εφοδιασμένες με τις δεξιότητες να κατευθύνουν τα πολιτικά τοπία και να δημιουργούν εποικοδομητικό διάλογο με τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Η οικοδόμηση ισχυρών εκστρατειών συνηγορίας που στηρίζονται σε δεδομένα, αφήγηση ιστοριών και νομική δράση είναι ζωτικής σημασίας για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ ακτιβισμού και συστημικής αλλαγής.

Co-funded by
the European Union

3. Η διαπολιτισμική συνεργασία ενισχύει τη μάθηση και την καινοτομία

Η επιτυχία των κινημάτων νεολαίας για το κλίμα σε όλη την Ευρώπη καταδεικνύει την αξία της διεθνούς συνεργασίας. Προγράμματα όπως το «Just Go Zero Tilos» της Ελλάδας και το ProTEJO της Πορτογαλίας δείχνουν ότι η ανταλλαγή γνώσεων, οι διασυνοριακές ανταλλαγές και οι εταιρικές συνεργασίες επιτρέπουν στους νέους να προσαρμόζουν τα επιτυχημένα μοντέλα σε διαφορετικά τοπικά πλαίσια.

Βασικό συμπέρασμα: Η προώθηση διαπολιτισμικών συμπράξεων επιτρέπει την αναπαραγωγή βέλτιστων πρακτικών και τη συνεχή καινοτομία. Τα κινήματα νεολαίας θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στις διεθνείς ανταλλαγές και στις ευκαιρίες μάθησης για να διευρύνουν τον αντίκτυπό τους και να διαφοροποιήσουν τις προσεγγίσεις τους.

Εκκ. Πηγή: <https://seeingthewoods.org/2020/01/08/the-fridays-for-future-movement-in-spain/>

4. Ο ρόλος της ψηφιακής επικοινωνίας στην κλιμάκωση των κινημάτων

Ενώ οι παραδοσιακές μορφές διαμαρτυρίας παραμένουν σημαντικές, η ψηφιακή συνηγορία έχει γίνει ένα κρίσιμο εργαλείο για την ενίσχυση των μηνυμάτων, τη συμμετοχή μεγαλύτερων ακροατηρίων και τον επηρεασμό της κοινής γνώμης. Κινήματα νεολαίας όπως το «Climate Express» του Βελγίου και η προεκλογική εκστρατεία της Τουρκίας με γνώμονα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καταδεικνύουν πώς οι ψηφιακές πλατφόρμες μπορούν να κινητοποιήσουν ευρεία υποστήριξη.

Βασικό συμπέρασμα: Η επένδυση σε στρατηγικές ψηφιακής επικοινωνίας, από εκστρατείες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έως εικονικές εκδηλώσεις, είναι απαραίτητη για την προσέγγιση διαφορετικών ακροατηρίων και την κλιμάκωση των προσπαθειών συνηγορίας πέρα από τα τοπικά όρια.

Co-funded by
the European Union

5. Η χωρίς αποκλεισμούς και δίκαιη συμμετοχή διασφαλίζει τη βιωσιμότητα

Η περιεκτική και ισότιμη συμμετοχή διασφαλίζει τη βιωσιμότητα. Τα επιτυχημένα κινήματα είναι εκείνα που δίνουν προτεραιότητα στη συμμετοχικότητα, εξασφαλίζοντας την εκπροσώπηση περιθωριοποιημένων και μειονεκτουσών ομάδων. Παραδείγματα από το ProTEJO της Πορτογαλίας και το Green Muse της Γερμανίας δείχνουν ότι η συμμετοχή νέων από διαφορετικά υπόβαθρα οδηγεί σε πιο ολοκληρωμένες, δίκαιες λύσεις.

Βασικό συμπέρασμα: Οι πρωτοβουλίες νεολαίας για το κλίμα θα πρέπει να εμπλέκουν ενεργά τις υποεκπροσωπούμενες ομάδες, διασφαλίζοντας ότι οι προσπάθειες συνηγορίας αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία των κοινοτήτων που στοχεύουν να εξυπηρετήσουν. Αυτή η συμμετοχικότητα ενισχύει τα κινήματα και προωθεί τη διαγενεαλογική δικαιοσύνη.

Εκκ. Πηγή: <https://www.politico.eu/article/climate-change-spain-andalucia-far-right-vox-election-2022/>

6. Η παρακολούθηση και η λογοδοσία διασφαλίζουν μακροπρόθεσμο αντίκτυπο

Η λογοδοσία των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής είναι μια βασική πτυχή της συνηγορίας των νέων. Πρωτοβουλίες όπως η «Εκστρατεία για τον κλιματικό νόμο» της Τουρκίας καταδεικνύουν τη σημασία του καθορισμού σαφών απαιτήσεων και της παρακολούθησης των δεσμεύσεων σε βάθος χρόνου.

Βασικό συμπέρασμα: Η καθιέρωση μηχανισμών παρακολούθησης, αξιολόγησης και ανατροφοδότησης διασφαλίζει ότι οι προσπάθειες συνηγορίας των νέων οδηγούν σε βιώσιμη εφαρμογή της πολιτικής. Η ανάπτυξη σαφών μετρήσεων επιτυχίας και μηχανισμών δημόσιας λογοδοσίας θα πρέπει να αποτελεί πάγια πρακτική.

Co-funded by
the European Union

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Καθώς τα νεανικά κινήματα για το κλίμα συνεχίζουν να αναπτύσσονται, είναι ζωτικής σημασίας να παρέχεται συνεχής υποστήριξη μέσω κατάρτισης, πόρων και πλαισίων πολιτικής που επιτρέπουν στους νέους ηγέτες να ακμάσουν. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, οι εκπαιδευτικοί και οι κοινοτικές οργανώσεις πρέπει να συνεργαστούν για να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον όπου ο ακτιβισμός των νέων όχι μόνο ενθαρρύνεται αλλά και ενσωματώνεται ουσιαστικά στις μακροπρόθεσμες στρατηγικές για το κλίμα.

Μαθαίνοντας από αυτές τις βέλτιστες πρακτικές και προσαρμόζοντάς τις στα τοπικά πλαίσια, μπορούμε συλλογικά να ενδυναμώσουμε την επόμενη γενιά να αναλάβει θαρραλέα δράση κατά της κλιματικής κρίσης και να δημιουργήσει ένα βιώσιμο, δίκαιο μέλλον για όλους.

Εκκ. Πηγή: https://english.elpais.com/elpais/2019/03/15/inenglish/1552649054_637919.html

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι απόψεις που εκφράζονται είναι μόνο του ή των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο ΕΑΕΑ μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για αυτά.

Co-funded by
the European Union

www.youth4climaction.com

info@ceraeu.org

ECHOES
YOUTH 4 CLIMATE ACTION